

Zvonko Vugrinović

Djakovo - Hrvatska

U srcu Slavonije,
u sjedištu nadbiskupije

Zvonko Vugrinović

Djakovo - Hrvatska U srcu Slavonije, u sjedištu nadbiskupije

Vlastita naklada autora

Đakovo, 2019.

Autor:
Zvonko Vugrinović

Fotografije, naslovnica i priprema:
Zvonko Vugrinović

ISBN 978-953-48168-2-0

Zvonko Vugrinović

Djakovo - Hrvatska
U srcu Slavonije,
u sjedištu nadbiskupije

*„Slavi Božjoj, jedinstvu Crkava,
slogi i ljubavi naroda svoga.“*
Josip Juraj Strossmayer

SADRŽAJ

1. UVOD

2. POVIJEST GRADA

- Prve ljudske naseobine
- Rimska Certissija - prethodnica Đakova
- Prvi poznati pisani spomen imena Đakova
- Bitka kod Gorjana
- Turci zauzeli Đakovo
- Gradnja đakovačkih katedrala
- Đakovačka nadbiskupija
- Josip Juraj Strossmayer - istaknuti biskup i mecena
- Milosrdne sestre Sv. Križa došle u Đakovo
- Duga tradicija uzgoja konja
- Moderno Đakovo
- Domovinski rat
- Slavni u Đakovu

3. KULTURNO POVIJESNE I PRIRODNE ZNAMENITOSTI

3.1. Katedrala bazilika Svetog Petra

- Strossmayer gradi novu katedralu
- Tehnički podaci
- Katedralna zvona
- Oltari i propovjedaonica
- Umjetnički sadržaji
- Kripta
- Orgulje
- Svrha gradnje
- Oštećenja u ratovima i nepogodama

3.2. Strossmayerov trg

- Oblik i sadržaj
- Nadbiskupski dvor
- Bogoslovno sjemenište
- Kaptolske kurije
- Spomenik biskupu Strossmayeru

- 3.3. Strossmayerov perivoj
- 3.4. Crkva Svih svetih
- 3.5. Crkva i samostan Sestara Svetoga Križa
- 3.6. Korzo
- 3.7. Državna ergela lipicanaca
- 3.8. Vinogorja
- 3.9. Jezera Đakovštine
- 4. TURISTIČKO KULTURNE MANIFESTACIJE
- 4.1. Đakovački vezovi
- 4.2. Đakovački bušari
- 4.3. Gastro fest
- 4.4. Starogradske pjesme i plesovi
- 4.5. Silvestarska noć
- 5. TURISTIČKI POTENCIJALI
- 5.1. Muzejski objekti
- 5.2. Turističko urbana cjelina
- 5.3. Manifestacije - turističko bogatstvo
- 5.4. Gastronomija - turistička poslastica
- 5.5. In vino veritas
- 5.6. Smještajni kapaciteti
- 5.7. Prometna povezanost
- 6. NASELJA ĐAKOVŠTINE
- 7. ZAKLJUČAK
- 8. LITERATURA

1. UVOD

U središnjem i najljepšem predjelu Slavonije, na 111 metara nadmorske visine, na đakovačkoj zaravni smješteno je Đakovo, s nešto manje od 28.000 stanovnika devetnaesti je grad po veličini u Republici Hrvatskoj, drugi u Osječko-baranjskoj županiji, a četvrti na području istočne Hrvatske (pet županija).

Đakovo je grad biskupa, književnika i slikara, ali i velikih manifestacija. Najpoznatiji su Đakovački vezovi i Đakovački bušari.

Grad Đakovo, sa svojom bogatom poviješću Vas poziva u posjet tijekom cijele godine. Bogatom gastronomskom ponudom, uz vina đakovačkog podneblja, sigurno ćete biti zadovoljni. Ako želite vidjeti nešto od naših znamenitosti, podsjetit ćemo Vas samo na neke:

Katedrala bazilika Sv. Petra, poznatija po imenu svoga graditelja đakovačkog biskupa i hrvatskog mecene Josipa Juraja Strossmayera, kao Strossmayerova katedrala, kako kažu, najljepša između Venecije i Istambula, oduševit će Vas svojom ljepotom. Njezini oltari, brojni kipovi, reljefi i fresko slike poznatih majstora onoga vremena neće Vas ostaviti ravnodušnim. Ispod katedrale je kripta, a u dvorištu biskupskog dvora ostaci zidina iz 14. stoljeća. Izlaskom iz katedrale na Strossmayerov trg okružen kanoničkim kurijama i Sjemeništem, pogled Vas vodi na spomenik biskupu Josipu Juraju Strossmayeru. U neposrednoj blizini katedrale, iza Biskupskog dvora nalazi se Strossmayerov perivoj, s pozornicom na kojoj se održavaju priredbe Đakovačkih vezova, a ako krenete od katedrale pješačkom zonom - korzom doći ćete do crkve Svih svetih iz 14. stoljeća. Ljubitelji konja posjetit će Državnu ergelu lipicanaca osnovanu 1506. godine.

Đakovo je, među ostalim slavnim osobama što su ga kroz stoljeća pohodile, 1972. godine posjetila engleska kraljica Elizabeta II. s obitelji, a 2003. godine i Sveti otac Ivan Pavao II.

2. POVIJEST GRADA

Prve ljudske naseobine

Brojni arheološki lokaliteti nalaze se u gradu i okolici. Oni su ispisali bogatu povijest ovoga grada. Iskopavanja iz 1997. godine potvrđuju život na širem području grada već u neolitik, oko 5.500 godina prije Krista, koji kroz dugu i burnu povijest traje do današnjih dana. Podučje današnjeg grada Đakova bilo je još u ta davna vremena zanimljivo za nastanjivanje zbog svog položaja na sjecištu različitih putova.

Rimska Certissia – prethodnica Đakova

Prije propasti Rimskog Carstva popisano je 5627 gradova među kojima je bila i Certissia, smještena na Štrbincima, 3 kilometra od središta današnjeg Đakova u pravcu jug - jugoistok. Prvi je Certisiju na geografskim kartama prikazao Klaudije Ptolomej (100.-178.) te joj odredio zemljopisnu dužinu i širinu. Certissia je bila stjecište dviju rimskih cesta: jedna je spajala Emonu (Emona - Ljubljana) i Sirmium (Srijemska Mitrovica), a druga je išla od Sirmiuma prema Saloni (Salona - Solin). Prva cesta je sjekla brda što zatvaraju Požešku kotlinu, a druga je bila odvojak ceste koji je vodio prema Savi i dalje prema Saloni. Očito je da je Certissia bila važno stjecište dviju cesta koje su imale veliku ulogu u zapadnoj polovici rimskog imperija. Udaljena je od Cibalie (Cibaliae - Vinkovci) 32,6 km, što odgovara udaljenosti između Vinkovaca i Đakova, tj. Štrbinaca. Ovaj rimski gradić nestaje u vrijeme velikih seoba naroda. Danas je na njegovu mjesto bogato arheološko nalazište po kojemu je Đakovo također poznato.

Prvi poznati pisani spomen

Prvi puta se Đakovo u jednom sačuvanom pisanom dokumentu spominje 1239. godine u darovnici hercega Kolomana bosanskom biskupu Ponsi, dominkancu, čime biskupi postaju gospodarima Đakova i Đakovštine. Od tada počinje povijest biskupije u Đakovu. I danas je Đakovo biskupski, odnosno nadbiskupski grad - sjedište Đakovačko-osječke nadbiskupije. Sam grad se u pojedinim periodima svoje povijesti spominje pod sličnim imenima: Dyaco, Diaco, Dyacow... Ime Đakova nastalo je od grčke riječi diakonos, kasnije latinskoga diaconus, što u slobodnom prijevodu znači poslužitelj. Od tih riječi dolazi i riječ djakon (kasnije đakon) koja označava prvi stupanj svećeničkog reda, odnosno katoličkog bogoslova pred zaređenjem, na njemačkom jeziku diakon, na talijanskom diacono. Ta riječ je označavala i pisara. Ranije se ta riječ upotrebljavala kao djak, a ono što je u vlasništvu djaka je djakovo. I evo imena grada. Kasnije kada dj prelazi u đ, nastaje današnji oblik s tim neobičnim slovom.

Međutim, osim neobičnog slova u imenu, još jedan podatak plijeni moju pozornost. Kako da nije sačuvan ni jedan pisani podatak iz vremena prije 1239. godine? Biskup Ponsa zasigurno nije doselio na livadu. Ali to je tema za povjesničare.

Bitka kod Gorjana

Đakovo je 1386. godine posjetila hrvatsko-ugarska kraljica Marija sa svojom majkom Elizabetom Kotromanićkom. Na putu između Đakova i Gorjana (posjedi knezova Gorjanskih) kraljicu i njezinu svitu napali su pobunjeni hrvatski velikaši predvođeni braćom Horvat. Poubijali su cijelu kraljičinu pratnju, a nju i njezinu majku odveli u zarobljeništvo. Ova bitka

poznata je kao bitka kod Gorjana, a ovjekovječana je na poznatoj slici Otona Ivekovića što se danas nalazi u Maloj gradskoj vijećnici.

Turci zauzeli Đakovo

Godine 1536. Đakovo su zaposjeli Turci i vladali gotovo 150 godina. Grad u to vrijeme dobiva naziv Jakova. To je mračni dio povijesti grada. Srušena je katedrala, biskupski dvor, kaptolske kurije, župna crkva, spaljen franjevački samostan, devastirana ergela... Biskupi se povlače i iz progonstva pokušavaju skrbiti za vjernike. U grad doseljava veliki broj Muslimana, grade se džamije i grad poprima nove, orijentalne vizure. U gradu je 1680. godine živjelo 5.000 ljudi. Tursku vlastelu koja je boravila u to vrijeme u gradu služio je vrlo mali broj katolika opterećen neizdrživim porezima.

Najpoznatija džamija je bila Ibrahim-pašina džamija koja je nakon odlaska Turaka ponovo preuređena u katoličku crkvu.

Nakon pobjede nad Turcima u gradu i okolici je ostala pustoš, dijelom zbog ratnih operacija koje su vođene, a dijelom zbog Turaka koji su prilikom povlačenja srušili i spalili i ono što je još bilo čitavo. Nakon poraza i povlačenja Turaka, 1688. godine u Đakovu je bilo petnaestak naseljenih kuća što govori o veličini tragedije ovoga grada. Tako, za razliku od drugih europskih gradova, Đakovo nema sačuvane građevine iz srednjega vijeka. Nakon oslobođanja u grad se vraćaju biskupi i započinju svoj pastoralni rad i obnovu.

Gradnja đakovačkih katedrala

Izgradnja grada nastavlja se povratkom biskupa u grad 1690. godine, neposredno nakon odlaska Turaka. U Đakovu se unutar obrambenih zidina

gradi nova skromnija katedrala i biskupski dvor. To je bila druga katedrala po redu, od tri koliko ih je do sada u Đakovu sagrađeno.

Na prostoru današnje katedrale i nadbiskupskog dvora nalazile su se dvije bivše manje katedrale. Prvu gotičku katedralu i biskupski dvor je gradio dominikanac biskup Ponsa nakon svoga dolaska u Đakovo 1239. godine. Zbog stalnih opasnosti bila je opasana bedemima. U 16. stoljeću su ju srušili Turci koji su zauzeli Đakovo. Za 150-godišnjeg boravka Turaka u Đakovu nije bilo katedrale niti bilo kakvog vjerskog života, a gradom su dominirale džamije.

Početakom 18 stoljeća biskupi Đuro Patačić i Petar Bakić grade novu katedralu i biskupski dvor na mjestu stare, unutar postojećih zidina. Budući je to bila konstrukcijski slaba građevina, biskupi Antun Mandić, Emerik Raffay i Josip Kuković su razmišljali, svaki u svoje vrijeme, o gradnji nove katedrale. Napravljene su i neke predradnje, ali namjeru gradnje nove velike katedrale je ostvario biskup Josip Juraj Strossmayer.

Đakovačka nadbiskupija

Biskupija je u Đakovu osnovana 1239. godine kada bosanski biskup i bosanski kaptol svoje sjedište (katedru) sele iz Brda kod Sarajeva u Đakovo. Bosansko-đakovačka i Đakovačka i Srijemska biskupija, danas Đakovačko-osječka nadbiskupija, kroz svoju povijest imala je niz biskupa koji su ostavili dubok pečat postojanja ove biskupije. U gradu još i danas postoje brojni dokazi njihova djelovanja.

Biskup Patačić 1706. god. obnavlja ergelu. Godine 1773. Đakovo postaje središte sjedinjenih biskupija Bosansko-đakovačke i Srijemske koje obuhvaćaju sve sjeveroistočne hrvatske krajeve.

Biskup Antun Mandić (biskup od 1805. do 1815. godine) otvara sjemenište sa teologijom. Teologija u Đakovu je najstarija visokoškolska ustanova u Slavoniji i Baranji. Dugi niz godina Teologija u Đakovu je bila dio Sveučilišta u Zagrebu. Danas Katolički bogoslovni fakultet pripada Sveučilištu J. J. Strossmayera u Osijeku.

Biskup Mandić poduzima i velike gospodarske zahvate na vlastelinstvu, posebice u uzgoju vinograda. Ime mu je sačuvano u nadaleko poznatim mandićevačkim vinogradima.

Imenovanjem Josipa Juraja Strossmayera biskupom 1849. godine razvoj grada je u novom usponu. Biskupsko vlastelinstvo postaje uzorno gospodarstvo sa znatnim prihodima koji velikom biskupu omogućuje neviđene mecenske pothvate u Hrvatskoj (HAZU), a Đakovu s novom katedralom, te brojnim crkvenim i gospodarskim zdanjima daje novo lice.

Josip Juraj Strossmayer - istaknuti biskup i mecena

Strossmayer je istaknuti hrvatski biskup i doktor filozofije i teologije, a u zadnje vrijeme priznat i kao vrstan putopisac.

Strossmayerov pradjed se iz Gornje Austrije doselio u Osijeku i oženio Hrvaticom. Godine 1815. u Osijeku se rodio Josip Juraj Strossmayer. Studirao je u Đakovu, Beču i Pešti. Za biskupa je zaređen u Beču 1850., te iste godine ustoličen za đakovačkog biskupa. Prilikom ustoličenja Strossmayer je svoj program uobličio u geslo: „*Sve za vjeru i za domovinu*“. Toj poruci i tim riječima je ostao vjeran do kraja života.

Za vrijeme svoga biskupovanja zadužio je ne samo Đakovo, nego cijelu Hrvatsku i zato s pravom nosi epitet najvećeg mecene u hrvatskoj povijesti. Strossmayer nije sagradio samo đakovačku katedralu. On je utemeljitelj i doživotni pokrovitelj Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, osnivač Strossmayerove galerije u Zagrebu, jedan od glavnih pokretača osnivanja Sveučilišta u Zagrebu, sanirao i obnovio Hrvatski zavod Sv. Jeronima u Rimu, a u Đakovo je doveo Milosrdne sestre Sv. Križa. Bio je zastupnik u Hrvatskom saboru.

Biskup Strossmayer je sudionik I. Vatikanskog sabora 1869. godine. Tamo je održao zapažen trosatni govor na latinskom jeziku, te predstavio

svoje napredne ideje koje u to vrijeme nisu bile uvijek shvaćene. Usprotivio se proglašenju dogme o papinoj nepogrešivosti, a njegove ideje iznesene na I. Vatikanskom saboru su ostvarene tek stotinjak godina kasnije.

Težio je jedinstvu crkava, pa je i tome često bio krivo shvaćen. Njegov prijedlog podjele velike Zagrebačke nadbiskupije na dvije biskupije ostvario se tek u današnje vrijeme.

Josip Juraj Strossmayer je umro u Đakovu 1905. godine, a njegovo tijelo počiva u kripti katedrale bazilike Svetog Petra u Đakovu koju je sagradio.

Za Đakovo i svoju domovinu, Crkvu i svoju biskupiju učinio je neizmjereno mnogo, više nego mnogi drugi.

Milosrdne sestre Svetog Križa u Đakovu

Družba Milosrdnih sestara Sv. Križa nastala je u 19. stoljeću, u vrijeme duboke socijalne bijede u Europi s ciljem pomoći siromašnima. U Đakovo je 1868. godine na molbu biskupa Strossmayera došlo deset sestara Sv. Križa iz Švicarske. Nakon dolaska marljivo su učile hrvatski jezik i radile u bolnici koja je onda postojala u Đakovu (danas Đakovo nema bolnicu). Nakon što su naučile jezik počinju raditi u ženskoj pučkoj školi i ženskoj učiteljskoj školi (kasnije Višoj djevojačkoj školi). Tako Đakovo postaje središtem Hrvatske provincije Milosrdnih sestara Sv. Križa.

Sestre u Đakovu žive u Samostanu (provincijalna kuća) u sklopu kojega se nalazi crkva posvećena Srcu Isusovu. Samostan je sagrađen 1908. godine na zemljištu koje je sestrama darovao biskup Strossmayer.

Nakon 15-ak godina njihovog boravka u Đakovu počinje se širiti područje njihova rada. Osim u Hrvatskoj sestre ove provincije djeluju u Bosni i

Hercegovini, Crnoj Gori, Kosovu, Makedoniji, Srbiji, Njemačkoj i drugim dijelovima svijeta.

Uz redovničke obveze rade u školama i pomažu osobama u potrebi.

Milosrdne sestre Svetoga Križa su osnivač Dječjeg vrtića Sunčev sjaj - Nazaret.

Duga tradicija uzgoja konja

Povijest uzgoja konja u Đakovu počinje neposredno nakon osnivanja biskupije, darovnicom deset arapskih konja i jednog pastuha. Prema biskupu Bakiću uzgoj konja na vlastelinstvu postoji već 1374. god. Naime, kada je bosanski ban Tvrtko, te godine došao u Đakovo da ga njegov bosansko-đakovački biskup vjenča s bugarskom princezom Doroteom, poklonio je biskupu deset arapskih kobila i jednog pastuha. Logično je da je uzgoj konja već tada postojao na biskupskom imanju, pa se Tvrtko zbog toga odlučio na ovakvu darovnicu. S druge strane, u to vrijeme su konji služili za rad i za prijevoz, a bez njih se nije mogla zamisliti ni vojna obrana.

Kao što je razvidno, uzgoj konja u Đakovu ima vrlo dugu tradiciju. Nakon svih ratova i nedaća u Đakovu su ostajali biskupi i njihova imanja, a na njima i uzgoj toliko neophodnih i korisnih konja.

Moderno Đakovo

Đakovo je oduvijek bio obrtnički grad. Godine 1813. osnovano je udruženje obrtnika ili kako se to onda govorilo ceh. Industrijski razvoj je počeo izgradnjom mlinova i ciglana, a brojni obrtnici raznih struka ponudom svojih proizvoda pridonijeli su da je Đakovo, posebno po svojim sajmovima, postalo trgovište poznato u cijeloj Slavoniji.

Danas je Đakovo moderan turistički i trgovački grad. Grad i okolica imaju idealne preduvjete za razvoj turizma, pa ova grana djelatnosti ima značajno mjesto u planovima razvoja grada. Gotovo sve ulice šireg centra grada pretvorene su u besprekidni niz poslovnih prostora što mu daje izgled modernog europskog grada.

Brojne manifestacije tijekom godine daju mu dodatni imidž. Novoizgrađena gradska naselja stvorila su nove trgove okupane zelenim površinama i zaokružila sliku grada.

Uz to što je nadbiskupijsko središte, gospodarsko je i kulturno središte Đakovštine koju čini 9 općina i grad Đakovo. Zbog svog položaja u središtu Slavonije s punim pravom ga nazivamo srcem Slavonije.

Domovinski rat

Na području Đakovštine 1991. godine su bila četiri vojna objekta JNA. Osim dvije vojarne u gradu, na periferiji grada u šumi Gaj je bilo vojno skladište, a pored naselja Gašinci vojni poligon Nabrđe. Nakon prvih demokratskih izbora 1991. godine, oficiri ondašnje JNA nisu priznavali legalno izabrane hrvatske vlasti, pa ni one u gradu Đakovu. Sve češće su se dešavale provokacije iz đakovačkih vojarni pucnjavom po vozilima Zbora narodne garde, ali i po civilnim objektima. U početku je to bilo iz pješačkog naoružanja, a početkom rujna 1991. godine i topničkom paljbom u kojoj je bilo i ranjenih osoba. Otvoreni sukob je izbio 15. rujna kada je iz vojarne u gradu počela pucnjava po okolnim zgradama. Pripadnici ZNG-a i MUP-a su žestoko odgovorili. Granate iz vojarne su padale po cijelome gradu, pa čak i oko katedrale iako tamo nije bilo vojnih objekata ni postrojbi. Borbe su trajale tri dana, nakon čega su svi vojni objekti oslobođeni.

Veselje građana Đakova je trajalo vrlo kratko. Ubrzo su uslijedili napadi JNA zrakoplovstva, ali mnogi zrakoplovi su ovdje imali svoj zadnji let. Nakon toga su uslijedili napadi sa svih strana i svim vrstama naoružanja s kojima je JNA raspolagala, ali i pobuna i etničko čišćenja u Istočnoj Slavoniji, Baranji i Zapadnom Srijemu. To je bio početak osvajačkog rata s ciljem odcjepljenja većeg dijela Republike Hrvatske.

Neposredno nakon oslobađanja vojnih objekata, 26. rujna 1991. godine osnovana je 122. brigada HV u Đakovu. Formirana je od postrojbi koju su već postojale u Đakovu i ranije, a kasnije je proširena osnivanjem dodatnih postrojbi. Njezini pripadnici su bili razmješteni na istočnoslavonjskoj bojišnici. Nakon primirja 1992. godine, mnogi pripadnici 122. brigade su se priključili aktivnim gardijskim postrojbama, naročito 3. i 5. gardijskoj brigadi, a dio se vratio mirnodopskim obvezama.

Početakom 1995. godine ponovo se aktivira rad 122. brigade u pripremama i aktivnostima Hrvatske vojske za potpuno oslobađanje cijelog teritorija Republike Hrvatske, što je i učinjeno vojno-redarstvenim akcijama Bljesak i Oluja. U to vrijeme pripadnici 122. brigade su držali položaje na istočnoslavonjskoj bojišnici i branili od možebitnog prodora JNA s istoka.

Brojni pripadnici s područja Đakova i Đakovštine dali su svoje živote za slobodu Republike Hrvatske. Njima u spomen je 2001. godine podignut spomenik na prostranom platou Vijenca kardinala Alojzija Stepinca, rad akademskog kipara Petra Barišića i arhitekta Berislava Martinovića. Po mnogima je ovo jedan od najljepših spomenika hrvatskim braniteljima i Domovinskom ratu.

Slavni u Đakovu

Đakovo je od uvijek bio grad u kojeg se rado dolazilo. U srednjem vijeku posjećivali su ga vladari i vlastela, a 1374. godine tu se vjenčao ban Tvrtko s bugarskom princezom Doroteom.

Za svoga službenog posjeta bivšoj Jugoslaviji, 1972. godine Đakovo je posjetila engleska kraljica Elizabeta II. U pratnji svog supruga princa Filipa i princeze Ane provozala se fijakerom s poznatim đakovačkim četveropregom lipicanaca ulicama grada i posjetila Pastuharnu i Ergelu.

Sveti Otac Ivan Pavao II u pratnji državnog tajnika Svete stolice Angela Sodana i suradnika posjetio je Đakovo 2003. godine, kada je treći puta pohodio Hrvatsku. Papamobilom se iz Osijeka dovezao u Đakovo prolazeći kroz sva naselja koja povezuju ta dva grada, diveći se ljepoti ovoga kraja. Poznate su njegove riječi tim povodom: „*Divim se ljepoti slavonske ravnice - žitnici Hrvatske*“. Pomolio se i razgledao katedralu baziliku Sv. Petra, te obišao biskupski dom, sjedište đakovačkih biskupa i Biskupije. Bio je vidno oduševljen i zadivljen ljepotom đakovačke katedrale, ali i velikim brojem vjernika koji su ga sa ljubavlju i ovacijama dočekali na ulicama kojima je prolazio, naročito ispred katedrale, gdje ih je Papa sa ulaznog platoa pozdravio i podijelio im apostolski blagoslov.

3. KULTURNO-POVIJESNE I PRIRODNE ZNAMENITOSTI

3.1. KATEDRALA BAZILIKA SVETOG PETRA

Strossmayer gradi novu katedralu

Gradnja katedrale je započela 1866. godine. Biskup Strossmayer je tada imao 52. godine i bio je u 16. godini biskupske službe. Za gradnju katedrale htio je imati vrhunski projekt. Kako je često boravio u Beču obratio se bečkom arhitekti Karlu Rösneru, koji je izradio projekt nove katedrale i nadgledao gradnju. Nakon tri godine radova arhitekt Rösner se razbolio i umro. Naslijedio ga je također bečki arhitekt Fridrich Schmidt koji je gradio i zagrebačku katedralu, a njegov suradnik na izgradnji katedrale je bio arhitekt Herman Bolle. Rösner je bio romaničar, a Schmidt gotičar, pa je katedrala poprimila u konačnici kombinaciju ovih dvaju stilova.

Tehnički podaci

Današnja katedrala sagrađena je u neogotičko-romanskom stilu, kao trobrodna katedrala u obliku latinskog križa. Gradnja je trebala biti gotova za 5 godina, ali je gradnja trajala punih 16 godina (od 1866. do 1882. godine), od

toga 4 godine su trajali vanjski građevinski radovi, a 12 godina unutrašnje uređenje katedrale.

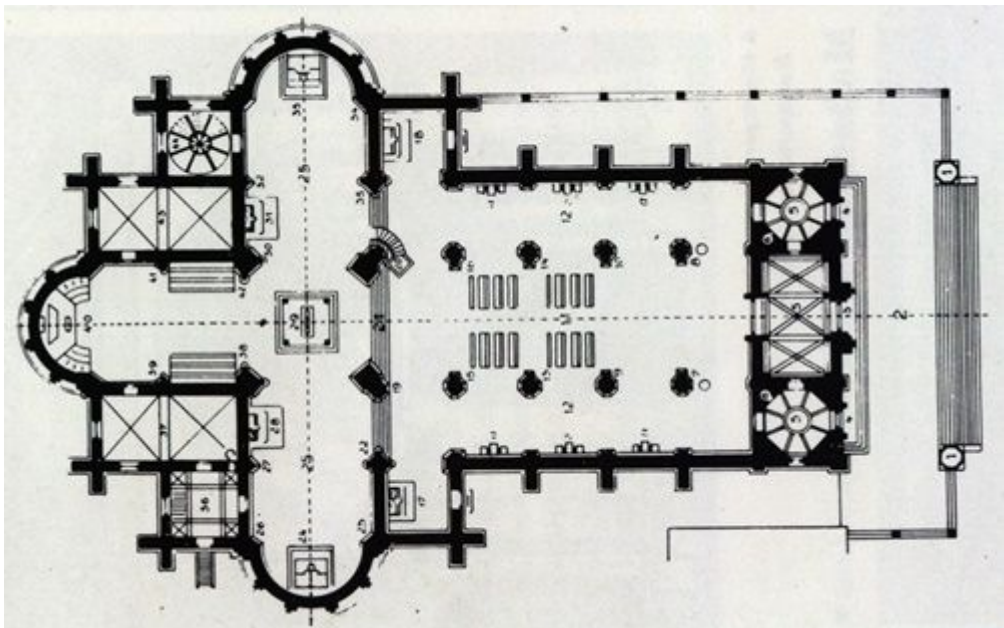
Katedrala je građena od crvene slavonske opeke pečene specijalno za tu namjenu u biskupijskoj ciglani u Đakovu. Za gradnju katedrale potrošeno je 7.000.000 komada opeke. Mnogi su prigovarali zbog toga što je građena običnom opekom (ciglom). Ali biskup Strossmayer je odgovarao: „*Ona je građena za moj narod i neka bude od zemlje moga naroda!*“

Kamen je dopreman iz Istre, Mađarske, Austrije, Italije i Francuske. Katedrala ima 7 oltara, a krasi ju 43 fresko slike, 31 kip i 32 reljefa.

Kao pojačanje, zbog mekanog terena ispod temelja katedrale, ugrađena su 394 trupca od slavonske hrastovine. Tornjevi su visine 84 metra, unutarnja dužina katedrale iznosi 74 metra, poprečne lađe 52 metra, visina glavne lađe 27 metara, a pokrajnih lađa 15 metara.

Vanjska visina kupole je 59 metara, a leži na četiri stupa, po Strossmayerovoj želji, što simbolizira četiri evanđelja. U dnu kupole latinskim jezikom pišu Isusove riječi: „*Ti si Petar stijena i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju i vrata je paklena neće nadvladati*“. U katedralu stane do 7 tisuća ljudi.

Katedrala je posvećena Svetom Petru, a posveta je održana 1. listopada 1882. godine.

Katedralna zvona

Katedrala danas ima sedam zvona u dvije etaže. U južnom zvoniku ih ima pet, a u sjevernom dva. Međutim, katedrala ih nije imala uvijek sedam. Tijekom Prvog svjetskog rata skidana su zvona s crkava i prelijevana u topove za vojne potrebe. Tako je bilo i sa zvonima katedrale u Đakovu, pa i onim najvećim koje je nabavio i posvetio Svetom Ivanu biskup Ivan Krapac 1912. godine.

Pored dva zvona koja su tada zvonila u tornjevima katedrale; Sveti Pavao i Sveta Marija, biskup Antun Akšamović je 1938. godine nabavio tri nova zvona i posvetio ih Svetom Petru, Ivanu Nepomuku i Svetom Josipu.

Tako je dugi niz godina katedrala imala pet zvona. Biskup Ćiril Kos je žarko isticao želju da se ponovo nabavi najveće katedralno zvono. Pothvat je ostvario biskup Marin Srakić 2006. godine. Nabavljena su dva zvona; jedno manje i jedno veliko teško 3.550 kg. Oba zvona su izlivena u austrijskoj zvonoljevaonici u Innsbrucku. Manje je posvećeno Svetom (onda Blaženom) Alojziju Stepincu, a veliko (Svetom) Papi Ivanu Pavlu II.

Ali kada su i postojala na zvonovima katedrale, njezina zvona nisu uvijek smjela zvoniti. Godine 2003. Hrvatski sabor je donio Zakon o zaštiti od buke po kojem su crkvena zvona smjela zvoniti samo od 7 do 19 sati. Hrvatska biskupska konferencija je uspjela 2008. godine ishoditi izmjenu toga zakona i od onda ponovo zvone zvona katedrale naše.

Oltari i propovjedaonica

U prostoru svetišta nalazi se posebno istaknut glavni oltar iznad kojega se izdiže bogato ukrašeni baldahin s pozlaćenim ornamentima. Iznad njega je jedan manji svod pod kojim je kip svetog Petra apostola kome je posvećena katedrala. Na svakom uglu baldahina se nalazi jedan od četvorice evanđelista. Cijeli baldahin je težak oko 80 tona, a stoji na četiri stupa od marsejskog crvenog kamena. To je posebno i vrlo zanimljivo arhitektonsko rješenje.

Osim glavnog oltara u katedrali ima još šest pokrajnih oltara: sv. Ilije Proroka (zaštitnik đakovačkog, odnosno bosanskog dijela biskupije), svetog Dimitrija (đakon i mučenik, zaštitnik srijemskog dijela biskupije), Majke Božje, svetog Josipa (zaručnika Blažene Djevice Marije), svetog Ivana Nepomuka i svete braće Ćirila i Metoda.

Propovjedaonica je šesterokutnog oblika na šest mramornih stupova. Četiri plohe prekrivaju kameni reljefi.

Umjetnički sadržaji

Posebnu pozornost biskup Strossmayer je posvetio uređenju unutrašnjosti katedrale. Za oslikavanje katedrale angažirao je najbolje slikare i kipare toga vremena. Već u prvoj godini gradnje katedrale Strossmayer je od njemačkog slikara Johanna Fridricha Overbecka naručio skice fresko slika. Overbeck je bio vrhunski umjetnik, i trebao je samo napraviti skice, jer zbog poodmaklih godina više nije bio u mogućnosti napraviti fresko slike. Napravio je 14 skica: scene iz života sv. Petra, četvoricu evanđelista, Poklon mudraca i Sudnji dan, a nakon toga je umro. Po njegovim skicama su napravljene tri freske. Njemački slikari, otac i sin koji su živjeli u Rimu, Alexander Maximilian i Ludwig Seitz su dobili posao za izradu 36 fresko slika od po 30 m² površine svaka. Napravljene su međutim ukupno 43 freske. U glavnoj lađi nalazi se deset slika s temama iz Starog zavjeta, a u poprečnoj lađi i apsidama su teme iz Novog zavjeta. Dvije slike u glavnoj lađi nisu naslikali Seitzovi. Strossmayeru se u jednom trenutku učinilo da radovi sporo napreduju, pa je otpustio Seitzove i angažirao talijanskog slikara po imenu Ludovico Ansiglioni. Kada je naslikao samo dvije slike Strossmayer nije bio zadovoljan kvalitetom tih slika pa je ponovo pozvao oca i sina Seitz. Fresko slike daju katedrali veliku umjetničku vrijednost. Sve zidne plohe katedrale su također oslikane različitim slavonskim ornamentima koji se nigdje ne ponavljaju. Većina kipova i reljefa izrađenih od domaćeg bijelog kamena djelo su kipara Vatroslava Doneganija.

Veliki pozlaćeni lusteri od bronce izrađeni su u Beču i isti su kao lusteri u bečkoj gradskoj vijećnici. Dva mala lustera u poprečnim lađama Strossmayer je dobio na poklon od svojih pariških prijatelja.

Kripta

Veliki dio prostora ispod glavnog oltara i poprečne lađe zauzima kripta. U nju vode dva ulaza; jedan iz katedrale, a drugi s ulice. U njoj su u zidnim grobnicama sahranjeni đakovački biskupi. Središnje mjesto zauzima grobnica graditelja katedrale biskupa Strossmayera koja se nalazi točno ispod glavnog oltara. Za biskupova života tu je bio postavljen samo manji oltarski stol (menza). Reljefni spomenik postavljen je na grobnicu 1913. godine. Izrađen je u obliku oltara s reljefom od bijelog kamena, djelo kipara Rudolfa Valdeca, a oblikovan je po Strossmayerovoj zamisli. Na reljefu je prikazan Krist Sudac na prijestolju. Pred njim stoji Majka Božja Zagovornica. Biskup Strossmayer kleči pred Kristom i u rukama drži model katedrale. Prate ga sveta braća Ćiril i Metod, a okružuju dvanestorica apostola.

U kripti su sahranjeni svi đakovački biskupi poslije Strossmayera, ali i prenijeti posmrtni ostaci s đakovačkog groblja i nekih biskupa prije Strossmayera.

Orgulje

Na pjevačkom koru nalaze se velike orgulje. Prve orgulje postavljene su uoči posvete katedrale. Prvi projekt je izradio Karlo Rösner, ali je ubrzo preminuo, pa taj projekt nije bio realiziran. Nešto kasnije su nove projekte izradili Fridrich Schmidt i Hermen Bolle, koji je bio Schmidtov suradnik. Orgulje je izradila bavarska tvrtka Steinmayer. Budući je isporuka orgulja kasnila, biskup Strossmayer je zbog toga odgodio posvetu katedrale za tri mjeseca. Te orgulje su potpuno izgorjele u velikom požaru 1933. godine.

Uslijedila je velika obnova katedrale nakon požara. Sagrađene su nove orgulje koje sviraju i danas, a radila ih je poznata slovenska orguljaška tvrtka Franca Jenka. i one su rađene po originalnim projektima, ali su nešto veće od starih. Orgulje imaju 73 registra, 3 manuala i 5.485 svirala.

Svrha gradnje

Svoje poruke biskup Strossmayer je još za života ugrađivao i trajno ostavljao da traju i svjedoče i poslije njegove smrti. Jedna od njih je napisana s unutarnje strane katedrale iznad glavnog ulaza. To je posveta gradnje katedrale:

„Slavi Božjoj, jedinstvu Crkava, slogi i ljubavi naroda svoga.“

Poruka je vrlo duboka, ali i ekumenska. U njoj je izražen cijeli Strossmayerov životni put i moto. Bog, crkva i narod trebaju biti sjedinjeni u vjeri i nakon Strossmayera.

Oštećenja u ratovima i nepogodama

Katedrala je znatno oštećena u Drugom svjetskom ratu kada je kroz Đakovo prolazila jugoslavenska vojska u povlačenju prema Bosni. Topovskim hicima su gađali katedralu. Oštećenja su sanirana dvadesetak godina poslije, ali se tragovi vide i danas na fasadi katedrale (mjesto gdje su svjetlije opeke).

U katedrali se 1933. godine dogodio veliki požar. Izbio je orguljama i one su potpuno izgorjele. Pri tome je cijela katedrala pretrpjela velika oštećenja. Jako je oštećena velika rozeta, te gotovo sve fresko slike, a naročito dvije najbliže orguljama. Domišljati umjetnici uspjeli su slike očistiti od gareži kruhom. Za tu namjenu potrošeno je 10 tona kruha, freske spašene, a rekonstrukcija uspješno obavljena.

Katedralu je ošteti i potres koji se dogodio 1964. godine. Tom prilikom su oštećeni tornjevi, pročelje, vanjska arhitektonska dekoracija i satovi na tornjevima.

U Domovinskom ratu je opet gađana granatama, ali nije dobila direktne pogotke. Granate su eksplodirale ispred i pored katedrale, kao i u dvorištu Biskupskog doma. Veća oštećenja su sanirana, a neke rane su ostale vidljive i do danas.

Unatoč svim napadima i granatiranjima, katedrala je ostala sačuvana kao simbol opstojnosti Hrvata i drugih katoličkih naroda na ovim prostorima. Uostalom, Strossmayer ju je i posvetio „...*slogi i ljubavi naroda svoga*“.

3.2. STROSSMAYEROV TRG

Sadržaj i oblik

Ugodan i zelenilom ukrašen trg ispred katedrale s ponosom nosi Strossmayerovo ime.

Trg je pravokutnog oblika i ima barokni izgled. Sa zapadne strane trg zatvaraju katedrala i Biskupski dvor iza kojega se nalazi Strossmayerov perivoj. S južne strane je zgrada Bogoslovnog sjemeništa, a s istočne strane se nalaze četiri kanoničke (kaptolske) kurije. Sjeverna strana je otvorena prema ulici Pape Ivana Pavla II. (korzo) na čijem ulazu se nalazi Strossmayerov muzej.

Nadbiskupski dvor

Osim katedrale trgom dominira jednokatna zgrada Nadbiskupskog dvora (doma), zapravo dvorca izgrađenog u kasnobaroknom stilu. Gradnja dvorca

je trajala 10 godina. Gradnju je započeo biskup Josip Antun Čolnić sredinom 18. stoljeća. On je sagradio istočno krilo (čije pročelje gleda na Strossmayerov trg) s poznatim i prekrasno i bogato uređenim crvenim i zelenim salonima. U prvoj polovici 19. stoljeća biskup Emerik Raffay je dogradio južno krilo. U njemu su i danas smješteni uredi Đakovačko-osječke nadbiskupije. Biskupski dvor sa svojim zbirkama je spomenik kulture vrijedan divljenja.

Bogoslovno sjemenište

Na mjestu današnjeg Bogoslovnog sjemeništa u 14. stoljeću tadašnji biskup uz dopuštenje pape je dao sagraditi zgradu franjevačkog samostana i crkve Bezgrešnog Začeca. Franjevački samostan je bio najstariji izvan geopolitičkog smještaja Bosne, a ugledom je prednjačio drugima. Samostan je služio i za školovanje bosanskih misionara. Franjevci u Đakovu ostaju sve do dolaska Turaka. Nakon toga franjevci se više ne spominju u Đakovu sve do polovice 19. stoljeća kada biskup Strossmayer pomaže franjevcima Bosne Srebrene i dovodi na školovanje u Đakovo dio njihovih studenata.

Bogoslovno sjemenište osnovao je biskup Antun Mandić 1806. godine. Tu je osnovana najstarija visokoškolska ustanova u Slavoniji i Baranji.

Novu zgradu Sjemeništa je sagradio na mjestu nekadašnjeg franjevačkog samostana biskup Ivan Krapac početkom 20. stoljeća u stilu secesije. U sjemeništu se nalazi kapela s korom izrađena u hambarskom stilu s drvenim stropom.

Bogoslovno sjemenište je ustanova koja skrbi o odgoju i obrazovanju svećeničkih kandidata. Tu žive bogoslovi (svećenički kandidati), ali i poglavari koji se brinu o njihovom životu i odgoju.

U ovoj zgradi je dugi niz godina bio i Teološki fakultet. Razdvajanjem 1994. godine fakultet je preselio u posebnu zgradu.

Nakon preseljenja fakulteta u Preradovićevu ulicu (nasuprot Strossmayerova perivoja) gradi se nova moderna zgrada Središnje nadbiskupijske i fakultetske knjižnice. To je visokoškolska i općeznanstvena knjižnica u sastavu Katoličkog bogoslovnog fakulteta nastala spajanjem nekoliko velikih knjižnica Biskupije i Bogoslovije.

Kanoničke kurije

Kanoničke (kaptolske) kurije potječu iz 18. stoljeća. Građene su jedna po jedna u kasnobaroknom stilu. Najstarija se nalazi neposredno do

Bogoslovnog sjemeništa. Povod gradnji bila je povelja Marije Terezije 1773. godine izdane povodom sjedinjenja Bosanske i Srijemske biskupije. Danas pripadaju Prvostolnom kaptolu đakovačko-osječkom.

Spomenik biskupu Strossmayeru

Nasuprot katedrali, ispred kanoničkih kurija nalazi se spomenik biskupu Strossmayeru. Postavljen je 1999. godine povodom 760-te godišnjice Grada Đakova na mjestu nekadašnje biste biskupa Strossmayera, koja je kopija dijela spomenika biskupu Strossmayeru u Zagrebu. Bista je djelo Ivana Meštrovića. Idejno rješenje novog spomenika Strossmayeru je napravio Rudolf Valdec, kipar, autor Strossmayerova nadgrobnog spomenika. Izrada je bila povjerena akademskom kiparu Marijanu Sušcu iz Osijeka.

3.3. STROSSMAYEROV PERIVOJ

U neposrednoj blizini katedrale, točnije iza zidina iz 14 stoljeća koje zatvaraju sa južne strane kompleks Biskupskog dvora, nalazi se Strossmayerov perivoj (park). Perivoj nosi ime đakovačkog biskupa i hrvatskog mecene Josipa Juraja Strossmayera iako ga je dao podići biskup Emerik Raffay. Sam Strossmayer pohvalio je ovo Raffayevo djelo kao vrlo dobro osmišljeno i kvalitetno izvedeno.

Drveće nije posađeno u pravilne redove, pa park ima izgled šumskog krajolika, a ne moderne pejzažne arhitekture.

Nekada se u parku nalazio veliki staklenik sa biljnim vrstama koje nisu mogle odolijevati klimatskim uvjetima kontinentalne Hrvatske. Iako je s vremenom park promijenio svoj izgled, on je i danas omiljeno šetalište i sastajalište građana.

U donjem dijelu perivoja nalazi se amfiteatralna ljetna pozornica na kojoj se održavaju priredbe Đakovačkih vezova.

U središnjem dijelu perivoja se nalazi poveći kamen nepravilnog izgleda čiji se donji dio nalazi u zemlji. Oko njega se kružno nalazi nekoliko stabala drveća što je vjerojatno bila inspiracija nekom dosjetljivom i nestašnom sugrađaninu da skuje priču o nebeskom porijeklu kamena. Vjerovalo se i prepričavalo godinama kako je to zapravo meteorit. Ispitivanja su pokazala kako je kamen zemaljskog porijekla, a na to mjesto ga je dao postaviti, pretpostavlja se, biskup Strossmayer. Tako je kamen zaostao od gradnje katedrale postao dio legende, a Strossmayerovom perivoju dao posebnu slikovitost.

3.4. CRKVA SVIH SVETIH

Pouzdanost se ne zna tko je sagradio i kada današnju crkvu Svih svetih kružnog oblika. Pretpostavlja se da je to bilo 1336. godine kada se spominje župna crkva Sv. Lovre.

Po dolasku Turaka u Đakovo srušen joj je zvonik, sagrađen minaret i pretvorena je u Ibrahim-pašinu džamiju. Nakon oslobođanja od Turaka ponovo je preuređena u katoličku crkvu Sv. Juraja.

Od 18. stoljeća nosi ime župna crkva Svih svetih. Biskup Strossmayer ju je dao obnoviti po idejama Seitzovih koji su u to vrijeme radili fresko slike u katedrali.

Kod posljednje obnove otkrivena je kupola i ponovo je poprimila oblik orijentalne arhitekture. Od kako je katedrala postala i župna crkva, u crkvi Svih svetih održavaju se koncerti i izložbe a samo povremeno bogoslužja.

3.5. CRKVA I SAMOSTAN SESTARA SVETOGA KRIŽA

Nakon dolaskom sestara Svetoga Križa u Đakovo boravile su i radile u zgradi koja je bila provincijalna kuća s manjom kapelom u ulici Kralja Tomislava. U toj zgradi su u početku bili škola i konvikt (ustanova gdje se odgaja i zajedno živi mladež) za djevojke.

Povećavanjem broja sestara ukazala se potreba za izgradnjom novog samostana i crkve. Najprikladnije mjesto je bilo preko puta samostana, ali je zemljište pripadalo biskupiji. I ovdje je biskup Strossmayer pokazao svoje dobročinstvo. Darovao je zemljište sestrama da izgrade novi samostan i crkvu. Osim te darovnice biskup je dao i novčani prilog za gradnju. Tako je 1908. godine završila gradnja nove samostanske zgrade i crkve na drugoj strani ulice (preko puta ondašnjeg samostana). Zgrada nove provincijalne kuće izgrađena je u stilu secesije, a crkva u stilu kasnog baroka. Crkva je posvećena Presvetom Srcu Isusovu.

Međutim, u ovoj crkvi vjernici vole slaviti još jedan god. To je svetkovina Svetom Antunu Padovanskom. Naime, prije dolaska Milosrdnih sestara Svetoga Križa u Đakovo, vjernici su svoje molitve i zagovore Svetom Antunu povjeravali u franjevačkoj crkvi Bezgrešnog Začeca. Nakon što je na njezinu mjestu sagrađeno Bogoslovno sjemenište, iz franjevačke crkve je u crkvu sestara Svetoga Križa prenijeta svečeva slika (ulje na platnu), pa su molitve Svetom Antunu u ovoj crkvi ostale do današnjih dana.

Stradala je u dva svjetska rata, a najviše u Domovinskom ratu kada je dobila direktan pogodak topovske granate.

3.6. KORZO

Između katedrale i crkve Svih svetih nalazi se promenada. Ulica Pape Ivana Pavla II. je pješačka zona, ili kako ju Đakovčani jednostavno zovu - Korzo. Spaja dva trga, dva središta i dva sjedišta. Trg dr. Franje Tuđmana je svjetovno središte grada, a tu je i sjedište gradske vlasti - Gradsko poglavarstvo. Trg Josipa Juraja Strossmayera je crkveno središte grada. Na trgu je katedrala bazilika Svetog Petra, kaptolske kurije, Bogoslovno sjemenište i Nadbiskupski dom, dakle sjedište Đakovačko-osječke nadbiskupije.

Korzo je omiljeno šetalište i sastajalište Đakovčana. Ispunjena brojnim terasama ponekad zna biti pretijesna za sve one koji tu žele sjesti, prošetati, nekoga vidjeti ili biti viđeni. Tu se u secesijskom nizu nalaze zgrade izgrađene u 19. i početkom 20. stoljeća, evidentirani spomenici kulture. S ulicom Bana Jelačića čini najuže poslovno - trgovačko središte Grada Đakova.

3.7. DRŽAVNA ERGELA LIPICANACA

Tradicija uzgoja konja u Đakovu počinje dolaskom biskupa u Đakovo. Pisani tragovi spominju 1374. godinu, kada se u Đakovu vjenčao ban Tvrtko sa bugarskom princezom Doroteom. Tada je biskupu koji ga je vjenčao dao

na dar deset arapskih konja i jednog pastuha. Godina 1506. uzima se kao početak organiziranog uzgoja konja u Đakovu, pa se zbog toga Ergela svrstava među najstarije u Europi. Bilo je to za vrijeme biskupovanja Mije Keserića. Tada je u Đakovu bilo 90 rasplodnih konja. Biskup Strossmayer 1854. godine dovodi iz Lipice u Sloveniji sedam lipicanskih kobila i jednog pastuha od kojih su nastali današnji rodovi lipicanskih konja u Đakovu.

Osnovna djelatnost Ergele Đakovo je uzgoj i selekcija konja. Smještena je na dvije lokacije. U sklopu Pastuharne u gradu se nalazi hipodrom i prva velika zatvorena jahaonica u Hrvatskoj. Osim terena za jahanje, jahaonica ima i boksove za konje, te tribine za oko 700 gledatelja. U Ivandvoru, na periferiji grada, su smještene rasplodne kobile i pašnjaci na kojima konji borave na ispaši. Na području Ivandvora se nalazi arheološki lokalitet. Osim prapovijesnog i antičkog, tu je bilo i kasnosrednjovjekovno naselje.

Đakovački lipiscanci pronijeli su glas o Đakovu širom svijeta. Pored brojnih nastupa i uspjeha na brojnim svjetskim natjecanjima đakovački četveropreg sudjelovao je u ceremonijalu otvaranja Olimpijskih igara u Münchenu 1972. godine.

Engleska kraljica Elizabeta II. s obitelji je 1972. godine posjetila Đakovo. Za vrijeme svoga posjeta Đakovu i Ergeli divila se ljepoti lipicanskih konja i u četveropregu (fijaker sa četiri upregnuta lipicanca) u pratnji dvadesetak svatovskih zaprega prošla đakovačkim ulicama do Pastuharne.

Nakon dugog niza godina i privatnih uzgajivača konja ponovo je sve više. No, danas konje više ne uzgajaju kao radnu i vučnu snagu, nego kao ponos, dio tradicije i ljubavi prema ovoj plemenitoj životinji.

3.8. VINOGORJA

U brežuljkastom zapadnom dijelu Đakovštine, gdje Đakovčani gledaju zalaske sunca, a odakle se, za lijepog vremena, može vidjeti na sjever do Mađarske i na jug do Bosne i Hercegovine, nalaze se đakovačka vinogorja. To su dva poznata lokaliteta; Mandićevac na obroncima Krndije i Trnava na obroncima Dilja. To je pitomi kraj s prekrasnim pejzažima gdje kao na dlanu stoje velike plantaže vinove loze.

Uzgoj vinove loze u Đakovštini datira još iz 13. stoljeća kada se u Đakovu osniva biskupija..

Velike vinogradarske površine spominju se još u 17. stoljeću, a biskup Petar Bakić početkom 18. stoljeća sadi nove nasade vinove loze u Trnavi. Biskup Josip Čolnić proširio je znatno površine tih vinograda. Početkom 19. stoljeća biskup Antun Mandić stvara nove površine vinograda u današnjem Mandićevcu koji po njemu dobiva ime. Biskup Strossmayer je u Trnavi i Mandićevcu sagradio podruma za proizvodnju i čuvanje vina. O kvaliteti tih vina svjedoče brojna priznanja koja ta vina dobivaju još u 19. stoljeću na izložbama u Beču, Parizu, Trstu i Zagrebu.

3.9. JEZERA ĐAKOVŠTINE

Na području Đakovštine nalaze se četiri poznata jezera. Na gradskom području su Bajer, Jošava i Mlinac, a u zapadnom dijelu Đakovštine je Borovik.

Najmanje jezero je Bajer. Nalazi se u urbanom području grada. To je četverodjelno jezero površine 4 hektara (oko 7 jutara) i dubine 5 metara. Nema površinskih dotoka vode, nego se napaja iz podzemnih izvora

Zapadno od Đakova, pored gradskog naselja Selci Đakovački, na 13,5 ha površine i dubinom oko 3 metra, nalazi se ribom bogato jezero Mlinac.

Između sjevernog prigradskog naselja Kuševac i gradskog područja, neposredno uz cestu i željezničku prugu, na 22,5 hektara (55,6 jutara) površine prostire se jezero Jošava. Oko 5 kilometara dugačko, proteže se uz duž korita istoimene rječice. Širina jezera je od 100 do 180 metara. Oko 80 posto jezera je čisto, a samo rubni dijelovi jezera su obrasli trskom i drugim vodenim biljem. Namijenjeno je za uzgoj riba, sport i rekreaciju. To je ekološki čista cjelina s očuvanim prirodnim ambijentom i uvijek brojnim izletnicima i ribičima. Okruženo je prekrasnim poljima i dojmljivim vidicima bogate Slavonije. Jezero je stanište mnogih vrsta ptica, a bijeli labudovi plove jezerom kao čuvari ove prirodne ljepote.

U najzapadnijem dijelu Đakovštine, na području općina Drenje i Levanjska Varoš nalazi se najveća umjetna akumulacija u kontinentalnoj Hrvatskoj, jezero Borovik. Umjetnom branom zatvorena je duboka dolina toka rijeke Vuke koju je ispunila voda. Građena je za potrebe reguliranja vodostaja rijeke Vuke koja je znala plaviti nizvodno plodne ravnice. Prostire se na površini 160 ha (198,7 jutara) u dužini 7 km, prosječne širine 300 metara i dubine 15 metara Ima zapreminu vode između 7 i 8 milijuna kubika. Jezero je poribljeno, pa je uvijek puno ribiča. Jezero je okruženo gustim slavonskim šumama koje rastu uz jezero na obroncima Krndije, pa ga od ranog proljeća do kasne jeseni posjećuju izletnici. Jezero je pogodno za sportove na vodi, a tu je jedan puta održano prvenstvo Hrvatske u kajaku i kanuu na mirnim vodama.

4. TURISTIČKO KULTURNE MANIFESTACIJE

4.1. ĐAKOVAČKI VEZOVI

Na tisuće narodnih nošnji izvučenih iz škrinje zaborava, na tisuće sudionika iz Slavonije, Baranje, Srijema, cijele Hrvatske, Europe, ali i svijeta donose nam pjesme, plesove i običaje svojih zavičaja već niz desetljeća u Đakovo. Od 1967. godine ovdje u srcu Slavonije okupljaju se konjanici i ponosni Šokci u svatovskim zapregama oživljavajući uspomene iz davnih vremena. Dolaze ovdje kulinari i proizvođači slavonskih delicija, vinari sa svojim najboljim vinima da bi pokazali bogatstvo slavonskoga kraja. Likovni umjetnici žele pokazati svoje najbolje radove, a najbolji orguljaški glazbeni virtuozzi žele svoje znanje i umijeće pokazati na orguljama u katedrali bazilici Sv. Petra u Đakovu i čuti kako se ti čarobni, ugodni i opijajući zvuci šire prostranom i akustičnom katedralom. Skupi se u Đakovu svake godine početkom srpnja mnoštvo ljudi sa svih krajeva svijeta, a tih dana broj žitelja u gradu se udvostruči. Tjedan dana cijeli grad živi u tom duhu jer se održavaju nadaleko poznati Đakovački vezovi. Đakovačke ulice i trgovi, postaju pretijesni za primiti ovako veliko mnoštvo, pa se dio programa seli u prostrani, hladovinom stoljetnih krošnji prekriveni i amfiteatralnom pozornicom obogaćeni Strossmayerov park. S ponosom treba istaknuti da je ova turističko kulturna manifestacija objedinila tri tradicije ovoga kraja; folklor, gastronomije i uzgoja konja.

Đakovački vezovi su osnovani 1967. godine povodom međunarodne godine turizma. Uz bogatu izdavačku djelatnost do današnjih dana prerasli su u jednu od najvećih manifestacija ovakve vrste u Hrvatskoj. Organizatori manifestacije su Grad Đakovo i Turistička zajednica Grada Đakova.

4.2. ĐAKOVAČKI BUŠARI

Početak veljače kada zimska hladnoća okuje naše gradove i sela na ulicama našega grada pojavljuju se bušari. To znači da je vrijeme poklada i karnevala, te da uskoro dolazi korizma, vrijeme žalosti, odricanja i pokore. Zato prije toga dugog razdoblja treba izbaciti iz sebe sve ludosti koje nas opterećuju. U to pokladno vrijeme u đakovštinskom kraju maskirani bušari su obilazili po kućama i domaćinima izvodili kojekakve dosjetke i pjesme, a za uzvrat ih je domaćin kuće darivao. Potaknuti ovom tradicijom 1994. godine u Đakovu je osnovan karneval koji danas nosi ime Đakovački bušari. Kako je pisalo u Bušarskim novinama, zavisnom glasilu đakovačke Bušarske republike, „Izredaju se ovdje kojekakvi lažnjaci. Svi nešto glume i pretvaraju se da su ono što zapravo nisu.“ Središnji događaj je velika pokladna povorka svih sudionika ulicama grada. U nekoliko dana održavanja okupi se tu oko 3.000 sudionika iz svih krajeva, a program prati desetak tisuća ljudi. Ispred zgrade Gradskog poglavarstva održava se ceremonijal preuzimanja vlasti, osniva se Bušarska republika, a gradonačelnik predaje ključeve grada Bušarima. Sve na kraju završava plesom pod maskama u velikom pokladnom šatoru postavljenom posebno za tu prigodu.

Đakovački bušari su po broju sudionika i posjetitelja najveći karneval istočne Hrvatske. Primljeni su u članstvo Saveza karnevalskih gradova, kao i Hrvatske udruge karnevalista. Osnivač ove manifestacije je Turistička zajednica Grada Đakova.

4.3. GASTRO FEST

Dva puta godišnje okupe se slavonski kuhinari u Đakovu donoseći svoje proizvode na izlaganje i ocjenjivanje. Program nosi ime Gastro fest. Osnovni cilj Gastro festa je promoviranje bogate gastronomske ponude Slavonije i Baranje. U okviru Đakovačkih vezova održava se vezovski Gastro fest. U nekoliko dana izredaju se najbolji kuhari jela iz kotlića, a najbolji proizvođači slavonskog kulina imaju jedan dan posvećen kulinu. U vrijeme održavanja Đakovačkih bušara organizira se pokladni Gastro fest s izložbom kobasice i slanine. I vezovski i pokladni Gastro fest priređuju ocjenjivanja izloženih proizvoda, kao i degustacije za građanstvo. U cilju što boljeg organiziranja i predstavljanja ovih gastronomskih posebnosti osnovana je Udruga kulinara Slavonska gastronomija sa sjedištem u Đakovu. U Udruzi djeluju kuhinari iz svih pet slavonskih županija. Turistička zajednica Grada Đakova je osnivač ove manifestacije.

4.4. STAROGRADSKJE PJESME I PLESIVI

Krajem studenoga, oko Sv. Kate svake godine od 1998. u Hrvatskom domu u Đakovu održava se Smotra starogradskih plesova i pjesama Hrvatske. Ovo je priredba koja ima za cilj očuvanje običaja, pjesme i plesa građanske tradicije i uvijek i ponovo izazove oduševljenje bogatstvom i raskoši građanskih kostima. Sudjeluju društva koja njeguju građansku tradiciju i običaje iz cijele Hrvatske. To je bila prva i jedina priredba ove vrste

na državnoj razini. Savez KUD-ova Slavonije i Baranje, Turistička zajednica Grada Đakova i Grad Đakovo su osnivači ove priredbe.

4.5. SILVESTARSKA NOĆ

Nakon cjelogodišnjih obveza i odricanja kraj godine je vrijeme za rezimiranje rezultata i opuštanje. Prijelaz iz stare u novu godinu prigoda je za zajedničko, ali neobavezno okupljanje na ulicama grada i veselje do zore. Po uzoru na mnoge europske gradove Nova godina se u Đakovu od 1998. godine dočekuje u miru i veselju, uz glazbu i šampanjac, na đakovačkom Korzu. Okupi se na poznatoj đakovačkoj promenadi i do 10.000 ljudi želeći u društvu svojih prijatelja, sugrađana i gradskih čelnika ispratiti staru i dočekati Novu godinu. Za raspoloženje se uvijek dobro pobrinu đakovački glazbenici. Osnivač Silvestarske noći je Turistička zajednica Grada Đakova.

5. TURISTIČKI POTENCIJALI

5.1. MUZEJSKI OBJEKTI

U gradu postoje dva muzeja; Spomen muzej biskupa Josipa Juraja Strossmayera i Muzej Đakovštine.

Odluka o osnivanju prvog muzeja u Đakovu donijeli su gradski oci još 1926. godine. Zbog nedostatka prostora i stručnog osoblja muzej ipak nije osnovan. Tek 1950. godine formiran je inicijativni odbor građana za osnivanje Muzeja grada Đakova (danas Muzej Đakovštine), a prvi stalni postav je otvoren 1952. godine.

Muzej Đakovštine raspolaže sa oko 40.000 eksponata u etnološkoj, arheološkoj i povijesnoj zbirci, a sa svojim zbirkama je spomenik kulture B kategorije. Smješten je u Ulici Ante Starčevića, nekadašnjoj zgradi starog kotara.

Spomen muzej biskupa Strossmayera je osnovan 1991. godine, a smješten je u kanoničkoj kuriji neposredno uz katedralu na ulazu u ulicu Pape Ivana Pavla II. (Korzo). Muzej u prizemlju ima svoj stalni postav na kojem su radili stručnjaci HAZU, Povijesnog muzeja Hrvatske, Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture i Biskupije đakovačke i srijemske. Izloženi su eksponati vezani uz Strossmayera, od njegovog krsnog lista do portreta na odru. Tu su izloženi dokumenti, knjige, predmeti i umjetničke slike. U šest soba Muzeja nije pokazano sve iz Strossmayerove ostavštine jer su mnoge stvari i dokumenti ostale na svim stranama svijeta gdje je Strossmayer boravio, radio i stvarao, naročito u Zagrebu. Spomen muzej biskupa J. J.

Potkrovlje Muzeja je adaptirano u izložbeni prostor gdje se često održavaju različite likovne izložbe. Muzej raspolaže i sa velikim fundusom slika, što je možda dobar početak za osnivanje i izgradnju Strossmayerove galerije u Đakovu.

5.2. TURISTIČKO URBANA CJELINA

U dugoročnim planovima razvoja grada značajno mjesto ima turizam za čiji razvoj Đakovo i okolica imaju izvanredne uvjete. Đakovo turistima nudi obilje povijesnih, kulturnih i prirodnih vrijednosti, u tolikoj mjeri da ih u jednom danu mogu samo razgledati, a ako ih žele bolje upoznati, moraju u gradu ostati duže. Unutar stare jezgre grada nalaze se brojni sakralni objekti koji se stapaju u prostor i čine sa brojnim drugim kulturno povijesnim spomenicima ovaj grad prepoznatljivim i jedinstvenim. Urbana cjelina grada je spomenik kulture B kategorije. Izletnicima, ribičima i lovcima, jezera i šume Đakovštine pružaju užitek u nedirnutoj prirodi.

5.3. MANIFESTACIJE - TURISTIČKO BOGATSTVO

Manifestacije i priredbe koje se gotovo kontinuirano organiziraju tijekom cijele godine u Đakovu stvaraju opravdane pretpostavke dolaska turista. To se u praksi pokazalo točnim. U veljači se održava najveći karneval istočne Hrvatske, u svibnju je velika zabavno humanitarna akcija povodom Dana

grada, u lipnju tradicijska priredba Ivanjski kresovi, u srpnju Đakovački vezovi, u kolovozu Đakovačko ljeto, u rujnu memorijalna priredba Zvonila su zvona katedrale naše, u studenome Državna smotra starogradskih plesova i pjesama, a Novu godinu se tradicionalno dočekuje na Korzu (Silvestarska noć). Ova događanja privlače veliki broj posjetitelja koji u vrijeme njihova održavanja posjećuju Đakovo. Tako je Đakovo zbog svojih brojnih događanja postalo turističko bogatstvo Slavonije.

5.4. GASTRONOMIJA - TURISTIČKA POSLASTICA

Pored bogate gastronomske ponude u đakovačkim restoranima, organiziranjem gastronomskih priredbi kao što je Gastro fest, promocija zdrave slavonske hrane baca novo svjetlo u turističkim krugovima. Velike industrije bacile su ljagu na slavonsku hranu i stavili ju u drugi plan promovirajući umjetno stvorene industrijske proizvode kao zamjenu za domaću i prirodnu prehranu. To je imalo negativne posljedice na plasman slavonskih gastronomskih proizvoda, a na drugoj strani su se uvozili različiti

nekvalitetni proizvodi koji su se medijski eksponirali kao zdrava hrana. Naši napori za otkrivanjem istine polako donose rezultate i sve više turističkih grupa i pojedinaca želi kušati slavonske specijalitete vraćajući se svojim domovima s vrlo dojmljivim okusom ovih gastronomskih poslastica.

5.5. IN VINO VERITAS

Kažu: u vinu je istina! Istina je da pored dobre gastronomske poslastice ide i dobro vino. A u Đakovštini zaista ima dobrog vina. Graševina ili Chardoney za svaku priliku, Traminac kao aperitiv ili desert, crni Cabernet Sauvignon ili Pinot za posebne prilike. Paleta Misnih vina učinit će vas sretnim u svakoj prilici. Dobrom bukeu, ugodnom mirisu i lijepoj boji đakovačkih vina teško ćete odoljeti. Vino je postalo nezaobilazni turistički proizvod koji Đakovo i Đakovštinu promovira i daleko izvan naših granica na vinskim kartama poznatih vinoteka i restorana.

5.6. SMJEŠTAJNI KAPACITETI

I ako je riječima teško dočarati ljepote i bogatstvo jednoga kraja, nadam se da sam barem djelomično u tome uspio. Ako se odlučite za dolazak u Đakovo možete se smjestiti u ugodnim prostorima i sobama đakovačkih hotela, pansiona i apartmana, odakle će vam biti polazište za obilazak i razgledanje svih opisanih znamenitosti.

5.7. PROMETNA POVEZANOST

Đakovo je oduvijek bilo na sjecištu prometnih putova, ali i poželjan cilj putovanja.

Kroz istočni dio grada prolazi željeznička pruga koja je dio međunarodnog paneuropskog koridora 5c. Pruga je imala veliki značaj u vrijeme Domovinskog rata u povezivanju jugoistočnog dijela Slavonije sa Zagrebom.

Zapadnim dijelom grada se proteže đakovačka obilaznica s koje je priključak (prometni čvor) na autocestu A5 koja prolazi neposredno uz obilaznicu. Autocesta ima naziv Slavonika jer prolazi Slavonijom od mađarske granice do granice s Bosnom i Hercegovinom. Kod Sredanaca je veliko prometno čvorište, gdje se A5 križa s autocestom A3 i povezuje ovaj

kraj na mrežu autocesta Hrvatske i Europe. Slavonika je dio europskog pravca E73 i međunarodnog koridora 5c.

Prema Osijeku, Slavonskom Brodu i Županji može se prometovati autocestama, a prema Vinkovima i Vukovaru, te prema Našicama prometuje se državnim cestama.

Zračna luka Osijek - Klisa je udaljena oko 50-ak kilometara od Đakova.

6. NASELJA ĐAKOVŠTINE

Đakovština obuhvaća područje bivše Općine Đakovo sa ukupno 47.549 stanovnika (popis 2011. godine). Čine ju Grad Đakovo i 55 naselja ukupne površine 770 km².

GRAD ĐAKOVO

Broj stanovnika 27.745

Broj naselja 11; Đakovo, Arduševac, Budrovci, Đurđanci, Ivanovci Gorjanski, Kuševac, Novi Perkovci, Pisak, Piškorevci, Selci Đakovački i Široko Polje

Površina 170 km²

Poljoprivredne površine 13.505 ha, šumske površine 2.044 ha

OPĆINE ĐAKOVŠTINE:

OPĆINA DRENJE

Broj stanovnika 2.700

Broj naselja 12; Drenje, Borovik, Bračevci, Bučje Gorjansko, Kućanci Đakovački, Mandićevac, Paljevina, Podgorje Bračevačko, Potnjani, Preslatinci, Pridvorje i Slatinik Drenjski

Površina 107 km²

Poljoprivredne površine 7.180 ha, šumske površine 2.502 ha

OPĆINA GORJANI

Broj stanovnika 1.591

Broj naselja 2; Gorjani, Tomašanci

Površina 53 km²

Poljoprivredne površine 4.606 ha, šumske površine 479 ha

OPĆINA LEVANJSKA VAROŠ

Broj stanovnika 1.194

Broj naselja 11; Levanjska Varoš, Borojevci, Breznica Đakovačka, Čenkovo, Majar, Milinac, Musić, Ovčara, Paučje, Ratkov Dol i Slobodna Vlast

Površina 136 km²

Poljoprivredne površine 5.022 ha, šumske površine 7.667 ha

OPĆINA PUNITOVCI

Broj stanovnika 1.803

Broj naselja 4; Punitovci, Josipovac Punitovački, Jurjevac Punitovački i Krndija

Površina 39 km²

Poljoprivredne površine 3.634 ha, šumske površine 19 ha

SATNICA ĐAKOVAČKA

Broj stanovnika 2.123

Broj naselja 2; Satnica Đakovačka i Gašinci

Površina 45 km²

Poljoprivredne površine 3.670 ha, šumske površine 154 ha

OPĆINA SEMELJCI

Broj stanovnika 4.362

Broj naselja 6; Semeljci, Kešinci, Koritna, Lipovac, Mrzović i Vrbica
Površina 57 km²

Poljoprivredne površine 4.987 ha, šumske površine 545 ha

OPĆINA STRIZIVOJNA

Broj stanovnika 2.525

Broj naselja 3; Strizivojna, Merolino Sikirevačko i Soljak

Površina 36 km²

Poljoprivredne površine 2.023 ha. šumske površine 1.297 ha

OPĆINA TRNAVA

Broj stanovnika 1.600

Broj naselja 6; Trnava, Dragotin, Hrkanovci Đakovački, Kondrić, Lapovci i Svetoblažje

Površina 83 km²

Poljoprivredne površine 3.835 ha, šumske površine 3.836 ha

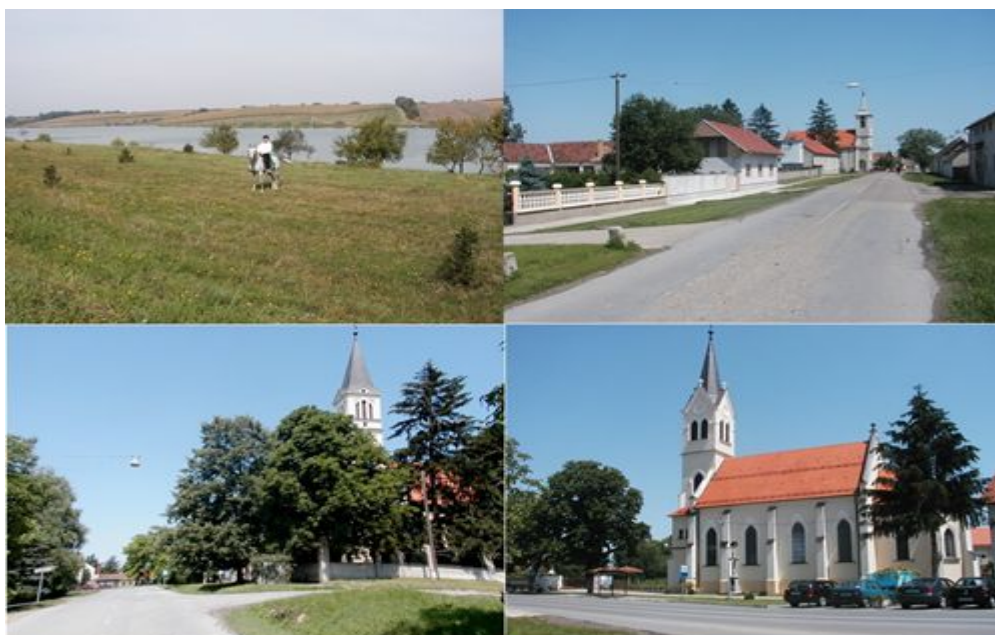
OPĆINA VIŠKOVCI

Broj stanovnika 1.906

Broj naselja 3; Viškovci. Forkuševci i Vučevci

Površina 44 km²

Poljoprivredne površine 3.586 ha, šumske površine 582

7. ZAKLJUČAK

Kroz svoju burnu povijest Đakovo je izraslo u moderan grad s brojnim kulturnim, povijesnim i prirodnim znamenitostima. Katedrala bazilika sv. Petra, remek djelo biskupa i hrvatskog mecena Josipa Juraja Strossmayera, Strossmayerov trg okružen kanoničkim kurijama i Bogoslovnim sjemeništem, Strossmayerov perivoj, djelo biskupa Raffaya, župna crkva Svih svetih, bivša džamija, Korzo u stilu secesije, Državna ergela lipicanaca, jedna od najstarijih ergela Europe, vinogorja Mandićevac i Trnava, te ekološki čisto jezero Jošava samo su najvažniji turistički dragulji ovoga kraja.

Manifestacije su zasigurno ponos Đakova i Đakovštine i dobar turistički mamac; Đakovački vezovi, jedna od najvećih kulturno turističkih manifestacija u Hrvatskoj, Đakovački bušari, najveći karneval istočne Hrvatske, Smotra dvorskih i starogradskih plesova i pjesama Hrvatske, priredba građanske tradicije na državnoj razini, i Silvestarska noć, tradicionalni doček Nove godine na ulicama grada. One obogaćuju ovu turističku destinaciju, čine ju vrlo zanimljivom i šire glas o Đakovu širom svijeta.

Đakovo, kao što vidimo, zaista ima svoje turističke potencijale. Spomen muzej biskupa Josipa Juraja Strossmayera i Muzej Đakovštine su gotovo

redovna odredišta svih turističkih grupa koje dolaze u Đakovo. Brojne manifestacije u gradu su pravo turističko bogatstvo, a specijaliteti slavonske gastronomske ponude prava turistička poslastica. Uz nadaleko poznata vina đakovačkih vinogorja vaš doživljaj će biti potpun.

Za smještaj se može iskoristiti nekoliko različitih smještajnih kapaciteta u kojima ćete se ugodno osjećati.

Đakovo su još u srednjem vijeku posjećivali vladari i vlastela, tu se vjenčao ban Tvrtko sa bugarskom princezom Doroteom, 1972. posjetila ga je engleska kraljica Elizabeta II, a 2003. godine Sveti Otac Ivan Pavao II.

Mnogo je razloga za dolazak u Đakovo, a svaki posjet će vam se činiti prekratak, što će biti razlog za novi dolazak.

8. LITERATURA

1. Zvonko Vugrinović - Đakovo, turističko srce Slavonije, Matica hrvatska i TZ Grada Đakova, 2004.
2. Dr. Andrija Šuljak - Đakovo biskupski grad, Biskupski ordinarijat Đakovo Dijecezanski muzej Đakovo, 1979.
3. Antun Jarm - Katedrala u Đakovu, Biskupski ordinarijat Đakovo, 1988.
4. Grupa autora - Revija Đakovački vezovi, Đakovački vezovi, 1970. - 2003.
5. Branka Uzelac - Zbornik Muzeja Đakovštine 5
6. Mirko Ćurić - Đakovo 760 godina, 1999.
7. Arhiva Turističke zajednice Grada Đakova (do 2008. god.)
8. Internet stranice:
 - www.djos.hr
 - www.fsr-djakovo.com
 - www.sestre-sv-kriza.hr
 - www.ergela-djakovo.hr
9. Različite turističke publikacije
10. Znanstveni skup - Strossmayer u književnosti, Đakovo 2004.
11. Znanstveni skup – Đakovački vezovi na prijelazu tisućljeća, Đakovo,
12. Dr. Šimundić - Đakovštinska toponimija, Matica hrvatska, Đakovo, 1993.
13. Grupa autora - Od nepobjedivog sunca do sunca pravde, Arheološki muzej, Zagreb, 1994.
14. Grupa autora - Accede ad Certissiam, HAZU, Zagreb, 1998.
15. Branka Migotti - Pozlaćena stakla sa Štrbinaca kod Đakova

BILJEŠKA O PISCU

Zvonko Vugrinović je rođen 1956. godine u Đakovu, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Zrele godine mladosti je proveo u Zagrebu i Velikoj Gorici. Diplomirao je na Studiju prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu i stekao stručni naziv inženjera prometa, nakon čega se zaposlio u Zagrebu.

Nakon povratka u Đakovo, zaposlio se i osnovao obitelj. Nešto kasnije je u Zagrebu završio marketing menadžment, te stekao naziv marketing menadžera u turizmu. Na Fakultetu za menadžment u turizmu u Opatiji stekao je licencu voditelja turističke agencije, a na Ekonomskom fakultetu u Osijeku turističkog vodiča za slavonske županije.

Kao dragovoljac priključio se postrojbama u Domovinskom ratu, a iz rata je izašao kao pričuvni časnik. Odlikovan je Spomenicom Domovinskog rata.

Dugogodišnji je turistički djelatnik. Više od jednog desetljeća je proveo na dužnosti direktora Turističke zajednice Grada Đakova i tajnika Organizacijskog odbora Đakovačkih vezova.

Njegovim dolaskom ukidaju se ulaznice za programe Đakovačkih vezova, a Vezovi sa dva dana održavanja šire svoj program na cijeli tjedan. Svečano otvaranje Đakovačkih vezova se premješta na Strossmayerov trg, ispred katedrale, najljepše i najoriginalnije pozornice.

Bio je inicijator i pokretač osnivanja mnogih važnih turističkih, gastronomskih i kulturnih priredbi; Gastro festa (dani slavonske gastronomije), Silvestarske noći, Smotre dvorskih i starogradskih plesova

i pjesama Hrvatske (priredba građanske tradicije), organizator najvećeg karnevala istočne Hrvatske - Đakovački bušari, zbog kojih je Đakovo primljeno u Savez karnevalskih gradova.

Obnašao je dužnost dopredsjednika Hrvatske udruge karnevalista. Organizirao je u Đakovu 2000. godine stručni skup „Đakovački vezovi na prijelazu tisućljeća“, na kojem su sudjelovali brojni ugledni stručnjaci i predstavnici institucija iz cijele Hrvatske.

Bavio se novinarstvom i bio predavač u srednjoj školi.

Do sada je napisao i izdao knjige „Đakovo, turističko srce Slavonije“, „Vjeruj, ne plači!“, „Na obje obale ljubavi i stvarnosti“, „Još te čekam ljubavi“, „Ljubav i sreća na valovima tuge“.

